

ΘΕΜΑ: Διευκόλυνση Ομάδων Πολιτών – Καταναλωτών & Παραγωγών για την παράκαμψη Μεσαζόντων

Το κίνημα «Χωρίς Μεσαζόντες» ξεκίνησε το Μάρτιο του 2012 ως παρέμβαση ενεργών πολιτών ενάντια στον ολιγοπωλιακό έλεγχο των καρτέλ που ελέγχουν τα κανάλια διανομής και διάθεσης τροφίμων. Ευρήματα μελετών της εποχής με στόχο την καταγραφή της αισχροκέρδειας που επικρατούσε στην αγορά των αγροτικών προϊόντων κατέληγαν στη σχέση 1:5 μεταξύ των τιμών παραγωγού και της τιμής στο ράφι στην Ελλάδα, ενώ η σχέση αυτή στις περισσότερες χώρες στην Ε.Ε την ίδια εποχή ήταν κατά μέσο όρο 1:3. Δηλαδή το ίδιο προϊόν με κόστος παραγωγής 1 ευρώ έφτανε στα ελληνικά ράφια στα 5 ευρώ κατά μέσο όρο, ενώ στα αντίστοιχα ευρωπαϊκά τα 3 ευρώ. Με τεχνητό τρόπο οι μεσαζόντες ανέβαζαν υπερβολικά τις τιμές. Έτσι για τα ίδια προϊόντα οι Έλληνες καταναλωτές πλήρωναν πολύ περισσότερο.

Εκείνη την εποχή οι πατατοπαραγωγοί από τις Σέρρες, σε ένδειξη διαμαρτυρίας για τις εξευτελιστικές τιμές διάθεσης του προϊόντος τους, κάτω του κόστους, όπως τους ζητούσαν οι μεσαζόντες, αποφάσισαν να αντιδράσουν. Με πρωτοβουλία του καθηγητή Γεωπονικής Θεσσαλονίκης Χρίστου Καμενίδη, έγινε πρόταση στους παραγωγούς για απευθείας διάθεση στους καταναλωτές σε «δίκαιες τιμές», με ένα λογικό ποσοστό κέρδους. Αυτή η ιδέα έγινε πράξη και σημείωσε μεγάλη επιτυχία. Την ίδια εποχή έγινε η ίδια προσπάθεια από αυτο-οργανωμένες ομάδες εθελοντών πολιτών με πρώτη την ομάδα της Κατερίνης. Το παράδειγμα ακολούθησαν κι άλλες πρωτοβουλίες πολιτών σε Βόλο, Λάρισα, Κέρκυρα, Ρέθυμνο, Γιάννενα, πολλές ομάδες από την Αθήνα, Ξάνθη, Βέροια, Κοζάνη, Αργοστόλι και το κίνημα απέκτησε πανελλαδική παρουσία και έγινε γνωστό ως «κίνημα της πατάτας».

Η Ομάδα Παράκαμψης Μεσαζόντων του Εναλλακτικού Εργαστηρίου Κέρκυρας συμμετέχει ενεργά σε αυτό το κίνημα. Από το Μάρτη του 2012 έχει 25 δράσεις στο ενεργητικό της και συνεχίζει για όσο υπάρχει διάθεση και εμπιστοσύνη από τους Κερκυραίους φίλους καταναλωτές. Η επιτυχία αυτής της προσπάθειας βασίστηκε στο αμοιβαίο όφελος μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών, ως αποτέλεσμα του αμοιβαίου σεβασμού και της δημιουργίας σχέσεων εμπιστοσύνης.

Το αποτέλεσμα ήταν να δημιουργηθεί ένα νέο κανάλι για τους παραγωγούς, για να διαθέτουν τα προϊόντα τους σε δίκαιες τιμές τοις μετρητοίς, ενώ οι καταναλωτές αγοράζουν, φτηνά και ποιοτικά ελληνικά προϊόντα. Και φυσικά τήρηση της νομιμότητας καθώς οι συμμετέχοντες παραγωγοί τηρούν όλα τα απαραίτητα στοιχεία (άδεια παραγωγού, έγγραφα που αποδεικνύουν τις ποιοτικές προδιαγραφές των προϊόντων, ταμειακή μηχανή, αποδείξεις κλπ).

Τα οφέλη από την απευθείας διάθεση προϊόντων είναι προφανή:

- Ενίσχυση της ελληνικής παραγωγής έναντι των εισαγόμενων προϊόντων,
- Στροφή στα ποιοτικά προϊόντα ελληνικής παραγωγής σε φτηνότερες και «δίκαιες» τιμές,
- Ανάπτυξη της περιφέρειας, των τόπων παραγωγής, καθώς το χρήμα σε μορφή ρευστού, πηγαίνει απευθείας στους ίδιους τους παραγωγούς. Έτσι μειώνονται δραστικά τα χρηματοοικονομικά τους έξοδα και δίνεται η δυνατότητα να επενδύσουν ακόμη περισσότερο στη δουλειά τους, ώστε να γίνουν ακόμη πιο ανταγωνιστικοί.
- Ανοίγεται ένας νέος δρόμος, μια νέα επιλογή, στα πλαίσια της κοινωνικής οικονομίας, και σφυρηλατούνται σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ παραγωγών και πολιτών.
- Όλα γίνονται με απόλυτη διαφάνεια και νομιμότητα.

Δυστυχώς όμως παρά την αναγνώριση του έργου των ομάδων από αυτοδιοικητικούς θεσμούς, εκπροσώπους της εκτελεστικής εξουσίας και την κοινωνία, τα σχετικά νομοθετήματα που επιχείρησαν να συστηματοποιήσουν την νέα αυτή πραγματικότητα

κινήθηκαν προς την αντίθετη κατεύθυνση και ήταν από αδιάφορα έως εχθρικά προς τους πολίτες.

Το πρώτο νομοθέτημα, ο ν. 4264/14, περιόριζε κατά πολύ τη δράση των κατά τόπους ομάδων, αφού 1) σταμάτησε την έκδοση αδειών παραγωγών άσκησης υπαίθριου πλανόδιου εμπορίου ανά την επικράτεια και 2) εισήγαγε την έννοια του πληθυσμιακού κριτηρίου, σύμφωνα με το οποίο απαγορευόταν το υπαίθριο πλανόδιο εμπόριο σε δήμους με πληθυσμό άνω των 3000 κατοίκων!!!!

Στη συνέχεια και με το νέο σχετικό σχέδιο νόμου που μπήκε σε διαβούλευση το Φεβρουάριο του 2017 παρά το διάλογο που προηγήθηκε, αγνοήθηκαν εντελώς οι ενστάσεις των πολιτών. Δεν υπάρχει καμία αναφορά στις Εθελοντικές Πρωτοβουλίες Πολιτών που όλα αυτά τα χρόνια κάνουν με επιτυχία «Χωρίς Μεσάζοντες» σε όλη την Ελλάδα, ανακουφίζοντας χιλιάδες νοικοκυριά για την προμήθεια ποιοτικών προϊόντων πρώτης ανάγκης σε φτηνές δίκαιες τιμές απευθείας από τον παραγωγό.

Έτσι, με το νέο σχέδιο νόμου,

Οι μεν διατάξεις που αφορούν το υπαίθριο εμπόριο εισάγουν πολλούς επιπλέον περιορισμούς, καθώς

α) όσοι παραγωγοί εξασφαλίζουν την πολυπόθητη άδεια, επιτρέπεται να κινούνται αυστηρά και μόνον εντός των ορίων της περιφέρειας τους!!! και

β) απαγορεύει το υπαίθριο εμπόριο σε δήμους άνω των 5000 κατοίκων.

Με τον τρόπο αυτό αποκλείει κάθε δυνατότητα σε πρωτοβουλίες πολιτών να οργανώνουν δράσεις χωρίς μεσάζοντες βασισμένες στις διατάξεις περί υπαίθριου εμπορίου.

Τέλος με το άρθρο 37 εισάγει την έννοια των αγορών καταναλωτών, δίνοντας τη δυνατότητα σε ένα μόνο φορέα ανά δήμο να οργανώνει αγορές χωρίς μεσάζοντες, αλλά και αυτό μόνο εφόσον μπου στη διαδικασία:

α) να αποκτήσουν νομική μορφή βγάζοντας ΑΦΜ

β) να πάρουν έγκριση από το δημοτικό συμβούλιο

γ) να συντάσσουν απολογισμό, ο οποίος θα παίρνει την έγκριση του εκάστοτε δημοτικού συμβουλίου!!! και

δ) η αλληλεγγύη γίνεται πλέον υποχρέωση!!! και πρέπει επίσης να τυγχάνει της αποδοχής του δημοτικού συμβουλίου!!!

Το άρθρο 37 στο Σχέδιο Νόμου χαρακτηρίζεται από την γραφειοκρατία, τον εθελοντισμό κατά παραγγελία, ενώ η αλληλεγγύη τίθεται ως υποχρέωση. Όλα αυτά δεν έχουν καμία σχέση με αυτά που έχουν καταγραφεί ως αυτοργανωμένες πρωτοβουλίες και κινήσεις «Χωρίς Μεσάζοντες». Δεν είναι δυνατόν να ζητούν από τα κινήματα να δίνουν λόγο με ετήσιο απολογισμό στους αρμόδιους φορείς, οι οποίοι και τελικά θα κρίνουν ποιες πρωτοβουλίες θα συνεχίσουν να υπάρχουν και ποιες όχι!!! Επικαλούμαστε τις δημοκρατικές σας ευαισθησίες. Το άρθρο 37 μόνο ως κακόγουστη φάρσα μπορεί να εκληφθεί.

Γίνεται μια πρωτοφανής προσπάθεια να τεθούν υπό την εποπτεία των κρατικών φορέων οι πρωτοβουλίες των πολιτών και τα κινήματα. Κάτι που φυσικά δεν είναι λογικό και δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό από οποιονδήποτε πολίτη σέβεται τον εαυτό του.

Για μια ακόμη φορά επαναλαμβάνεται η ίδια ιστορία: Νομοθετήματα όχι φιλικά προς τον πολίτη, εχθρικά προς τον ενεργό πολίτη, λες και είναι αυτός η αιτία όλων των προβλημάτων. Νομοθετήματα που με μαθηματική ακρίβεια οδηγούν σε ένα κράτος όπου οι πελατειακές σχέσεις και η άχρηστη γραφειοκρατία είναι ο κανόνας και βάλλεται το στοιχειώδες δικαίωμα της ελευθερίας της επιλογής και της απευθείας επαφής παραγωγών - πολιτών

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕ

- Την άρση του γεωγραφικού/διοικητικού περιορισμού ελεύθερης διακίνησης προϊόντων και παραγωγών
- Την άρση του πληθυσμιακού κριτηρίου σε επίπεδο Δήμων ώστε να έχουν τη δυνατότητα οι δικαιούχοι δημιουργοί-παραγωγοί να διαθέτουν τα προϊόντα τους ελεύθερα σε όλη την επικράτεια
- Απάλειψη όλων των όρων του άρθρου 37 περί Αγορών καταναλωτών που συνεπάγονται γραφειοκρατία καθώς επίσης και κάθε απόπειρας ελέγχου των κινήματων και των πρωτοβουλιών των πολιτών «χωρίς μεσάζοντες» (υποχρέωση φορέα να έχει νομική μορφή, εγκρίσεις από δημοτικά συμβούλια, υποχρέωση απογραφής και υποχρέωση αλληλεγγύης και επίσης έγκρισης της από το εκάστοτε δημοτικό συμβούλιο)
- Την αναγνώριση του σπουδαίου έργου που έχει επιτελεστεί από τις αυτοοργανωμένες Πρωτοβουλίες Πολιτών και του κινήματος «Χωρίς Μεσάζοντες» καθόσον συμβάλλουν με δημιουργικό αποτελεσματικό και νόμιμο τρόπο, στην ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα στη χώρα, στηρίζοντας τους παραγωγούς ιδιαίτερα σε αυτή τη δύσκολη εποχή για όλους μας, ενώ παράλληλα δίνουν τη δυνατότητα στα νοικοκυριά να προμηθεύονται φτηνά και ποιοτικά προϊόντα της ελληνικής γής.

Ο Περιφερειακός Σύμβουλος
Γιάννης Κουλούρης